

Deltagere:

Søren Bo Oldenburg (NST)

Bjørn Aaris-Sørensen (NST)

Gudmund Nielsen (DN)

Jørgen Jacobsen (DOF)

Ejvind Hartmund (Danmarks Sportsfiskerforbund)

Jan Bo Petersen (Danmarks Sportsfiskerforbund, suppleant)

Peter Andersen (Arresø Sejlklub)

Maria Glahn Aagaard (Arresø Sejlklub og havnefoged i Ramløse Havn)

Preben Birch (NOLA)

Troels Duhn (KFUM-spejderne Arresøcentret)

Knud Gadeberg (Dansk Kano- og Kajakforbund)

Kamilla Bradt Ryding (Dansk Sejlunion) plus assistent

Søren Christensen (Frederiksværk Ro- og Kajakklub)

Walter Brüsich (Arresøgruppen)

Christian Lundberg (Gribskov Kommune)

Lars Bonde (Hillerød Kommune)

Sally Ida Frandsen Aarøe (Naturcenter Auderød Havn)

Jette Haugaard (Foreningen for Å-gabets Bevarelse)

Fraværende:

Michael Holst (Friluftsrådet)

Jes Hansen (Fiskeringen)

Louise Aggebo (Dansk Kano- og Kajakforbund)

Jacob Lausen (Halsnæs Kommune)

Søbrugerrådsmøde for Arresø d. 22. februar 2024

Referat

- Velkomst

Ny formand for Søbrugerrådet, skovrider Søren Bo Oldenburg præsenterede sig. Præsentation af nye repræsentanter for Naturcenter Auderød Havn – Sally Ida Frandsen Aarøe, Hillerød Kommune – Lars Bonde, Gribskov Kommune - Christian Lundberg, Havnefoged i Ramløse Havn – Maria Glahn Aagaard, Frederiksværk Ro- og Kajakklub – Søren Christensen samt Jan Bo Petersen, som på sigt vil overtage pladsen for Danmarks Sportsfiskerforbund i stedet for Ejvind Hartmund.

- Godkendelse af referat fra sidste møde

Referatet blev godkendt.

- Bordet rundt

DN: Forurening af Arresø er et bekymringspunkt som fylder i foreningens arbejde. Har spurgt oplandskommunerne om plan for separatkloakering i oplandet med henblik på at få nedbragt næringsstofbelastningen til søen.

DOF: Beskæftiger sig pt med at gennemgå forvaltningsplaner med henblik på at afgive høringssvar. Fugletårn i Nørremosen ønskes op igen. Havørn er forsvundet fra Auderød Skov, hvilket måske skyldes menneskelig aktivitet?

Friluftsrådet: fraværende

Danmarks Sportsfiskerforbund: Materiellet i søen har desværre drillet, så lystfiskeriet er ikke blevet til det helt store. Forventningen er, at der fortsat er godt med store sandart i søen.

Fiskeringen: fraværende (skal muligvis tænkes ud, da Sportsfiskerforbundet er repræsenteret?)

Arresø Sejlklub: Medvirker til resultatet for den nye lokalplan. Herudover er brofagene i selve havnen et fokuspunkt, da slid og ælde er ved at være et problem. Fik en donation fra Gribskov Kommune sidste år til at renovere vestbroen hvor bl.a. Frederikke lægger til. Det endte dog med en regning til klubben på 90.000 kr.

Diskussionen om den store vedligeholdelsespost ved store renoveringer er taget op med Naturstyrelse og kommune.

Nordsjællands Landboforening: Er opmærksom på vandstandsudfordringerne for lodsejerne i oplandet.

KFUM-spejderne Arresøcentret: Igangsætningen af renoveringen af broen/molen syd for Auderød By er under opstart. Adgangsvejen til broen er "sikret" da Naturstyrelsen har købt arealet, hvor privat jord tidligere skulle krydses for at komme til broen.

Dansk Kano- og Kajakforbund: Lokalplanen for Ramløse Havn følges af forbundet. Forventer at planen snart kommer i høring.

Dansk Sejlunion: Støtter op om arbejdet i forbundet.

Frederiksværk Ro- og Kajakklub: Holder til i Auderød Havn, som er i dårlig stand i forhold til broer og hammerhoved. Har fået et overslag på ca. 500.000 kr. for renoveringsarbejdet, men finansiering mangler. Er bekymret for sikkerheden på havnen i den forbindelse, da havnen er meget besøgt.

Arresøgruppen, grundejerforeningerne omkring søen:

Arresøgruppen havde forud for søbrugerrådsmødet afholdt møde i gruppen, og har på den baggrund fremsendt nedenstående bemærkninger til orientering og drøftelse. Naturstyrelsens kortfattede svar forud for mødet er angivet med blå skrift under punkterne:

Arresøgruppens spørgsmål og forslag til Naturstyrelsen og kommuner i forbindelse med Søbrugerrådsmøde d 22 februar 2024

Vandstanden i Arresø og de ændrede klima forhold

Flodemålet er fastsat af en Landvæsenskommission i 1965: "Flodemålet 3,97 ved Arresødal må ikke overskrides med mindre alle sluserne er åbne"

Flodemålet er altså fastsat for næsten 60 år siden. Dette flodemål har gennem mindst 3 generationer været forsøgt opnået hver vinter. En varig sænkning af flodemålet vil føre til en forøget tilgroning af bredzonen, en dårligere tilstand for en række fugle, herunder rørdrum og rørhøg.

En høj vandstand bidrager til at næringsstoffer kan aflejres på oversvømmede engarealer, og dermed til en bedre tilstand i Arresø. Vandstanden er i dag ca. 26 cm over flodemålet. Det er historisk højt, men dog stadig 4 cm under det gamle vinterflodemål. Det er i dag kommunerne der er vandløbsmyndighed, og Naturstyrelsen kan ikke selv fastsætte et nyt flodemål. Flodemålet har været gældende siden 1832, dog med en senere henstilling om at overholde sommerflodemålet (3,97 DNN) hele året.

De senere års voldsomme og langvarige regn hændelser har betydet store oversvømmelser af arealerne tæt ved søen, men også i områder langt fra søen, hvor grundvand og overfladisk regnvand nærmest er stillestående på grund af opstuvning af vand i grøfterne, der leder til Arresø. Opstuvningen i grøfter og grundvand skyldes i år, at flodemålet i søen (3.97) overskrides med op til 30 cm, samtidig med at der sker vindstuvning, og at der som nævnt forekommer langvarig regn. Disse ændrede klimaforhold med våde vintre og mere tørre somre var allerede forudsagt af DMI for ca. 30 år siden. Et flertal i Arresøgruppen mener, at det bør undersøges om reguleringen ved Arresødal sluse kan være progressiv. Der er i dag langtidsprognoser som kan forudsige lange regnvejrs perioder og derfor mener et flertal i Arresøgruppen, at Naturstyrelsen i

vinterhalvåret, hvor store oversvømmelser for tiden rammer årligt, bør åbne slusen tidligere, eller at flodemålet nedsættes i vinterhalvåret og/eller opdeles i flere mål som tidligere. Formalia om flodemålet bør granskes, herunder bør de gældende kendelsers fulde ordlyd gøres tilgængelige på Naturstyrelsens og kommunernes hjemmesider. Et mindretal af Arresøgruppen mener, at det ikke er slusepraksis eller flodemål, der er problemet, men de ekstreme vejrforhold, og at det vil være til skade for søens natur at lukke ekstra vand ud af søen før flodemålet nås.

- Kan Naturstyrelsen arbejde på at Landvæsenskommissions 60 år gamle fastsættelse af flodemål moderniseres i forhold til de ændrede klimaforhold?
- Hvem kan beslutte en modernisering af flodemålet, og hvilken rolle har Naturstyrelsen og kommunerne?
- Skal Folketinget inddrages eller ligger en sådan beslutning alene i kommunerne?

Naturstyrelsen vil naturligvis bringe emnet omkring vandstanden i Arresø op på mødet. Et emne som optager mange rundt om søen i øjeblikket, og som også er blevet et politisk emne i kommunerne. Vi vil komme ind på flodemålskendelser og hvilke hensyn, der er i spil, samt hvordan forvaltningspraksis er over året (se i øvrigt svaret nedenfor).

I forhold til ovenstående vedhæfter jeg de kendelser der henvises til (til gennemlæsning for de interesserede).

Jeg henviser samtidig til et link, hvor myndighedsbehandlingen for ændringer i forhold til Natura2000-områder beskrives:

<https://www.klimatilpasning.dk/sektoer/natur/3-og-natura-2000/natura-2000-og-klimatilpasning/>

Det er muligt, at 2023/24s nedbørsmængder er en 10 års hændelse, men DMI's klimascenarier forudsiger, at klimaet ændres i stadig større grad.

- Kan Naturstyrelsen forslå en mere proaktiv fremgangsmåde med regulering af vandstanden f.eks. større automatisering af slusen, som følge af de forøgede regnmængde, således at responstiden bliver mindre?

Med et for højt flodemål kan man ikke løbende regulere vandstanden i søen om vinteren på grund opstuvning i både sø og opland. Det betyder også, at arealer og stier bliver svært tilgængelige, samtidig med at der opstår digebrud.

En mere ”proaktiv” styring af stemmeværkerne i forhold til det fastsatte flodemål, vil kræve en ændring af flodemålet og dermed en ny kendelse. Ud over Natura2000-hensyn, er der hensyn i forhold til Kanalen gennem Frederiksværk som fortidsminde, Turbinehuset og Krudtværksmuseet som fortidsminder og kendelsen, der sikrer Stålvalseværket kølevand året rundt. Herudover er der hensyn til lugtgener i byen hvis Kanalen bliver for ”tør” og bunden rådner, samt tilgroning med grøde i selve kanaltracéet.

Bredpleje

Fjernelse af tagrør, buske og småtræer om vinteren når der er isdække.

- Hvordan er plejeplanen for rørskoven?

Bredzonen plejes efter de vedtagne Natura2000-handleplaner, hvor både habitatnatur (levesteder) og arter på udpegningsgrundlaget for området skal sikres gunstige forhold. Andre hensyn som offentlighedens adgang til søen, udsigtsfredninger osv. er naturligvis også med i plejeplanlægningen.

I praksis betyder det, at Naturstyrelsen forsøger at holde store sammenhængende fugtige rørskovsarealer fri for at springe i skov/træopvækst (det betyder, at vi i det omfang forholdende tillader det, skærer træopvækst ned i rørskoven med intervaller på mellem 5 og 10 år). Det betyder også, at vi laver aftaler om græsning af områder, hvor eksempelvis rigkær som naturtype skal fremmes osv.

Ramløse havn og Auderød Havn

- Er udvidelsen af havnen opgivet.?

Havnen i Ramløse bliver ikke udvidet, men der kommer nye faciliteter på land. Auderød Havn har ikke været påtænkt udvidet. Her er der i stedet fokus på at forny broer og molehoved, hvis finansiering kan findes.

- Lokalplanen for havnen – er den kommet?

Det kan Gribskov Kommune svare på.

- Hvordan er status for de to sheltere ved Auderød?

Naturstyrelsen har en stor shelter/båloverdækning ved Auderød Havn og en mindre shelter lidt vest for havnen som står for at blive fornyet. I Auderød Skov findes også en meget benyttet shelter. Jeg er ikke helt klar over hvad Arresøgruppen tænker på i forhold til status?

Stier mm

Arresøgruppen mener, at adgangsforholdene til søen skal forbedres løbende både med stier, og med fugleplatforme, hvorfra dyrelivet kan iagttages uden at forstyrre det. Flodemål og fremkommeligheden af stier bør kombineres. Stierne er truet af høj vandstand i søen, og af private der nedlægger stierne. F.eks. har kommuner tilsyneladende godkendt nedlæggelse af stier på privat grund, selvom disse har været befærdet i mange år. De eksisterede stier skal helst ikke nedlægges.

Naturstyrelsen arbejder ikke for at nedlægge stier. Kommunerne er myndighed, hvis der ansøges om nedlæggelse af veje og stier.

Mink

Udlånte fælder fanger mink, fx ved Ramløse Havn, dog ikke ved nordvestsiden af Arresø, hvor der stadig er mange mink, der bor i stensætninger og andre steder.

- Er bestanden opadgående?
- Hvad kan grundejerforeninger og Naturstyrelsen gøre?

Naturstyrelsen hjælper med at koordinere den frivillige indsats omkring minkbekæmpelse.

Det er Miljøstyrelsen, der er ansvarlig for bekæmpelsesindsatserne for invasive arter.

Biomanipulation herunder zebamuslinger

Hvordan går det med vandremuslingen og udbredelsen i Arresø. Der foreligger mange observationer som tyder på at muslingen i dag findes overalt hvor bundforhold tillader dette.

- Er der en ide i at forbedre forholdene for muslingen for at forbedre vandkvaliteten i søen?

Vandremuslingen/zebramuslingen er ligesom mink en invasiv art. Det er Miljøstyrelsen, som står for overvågning af invasive arter. Dog kan det nævnes, at vandremuslingen kan have en positiv effekt på algebestanden, men fjerner ikke problemet til algeopblomstringen. Til gengæld har de en negativ indvirkning på den hjemmehørende dammusling.

Sejlads med kanoer og kajaker / fugle

- Sker der kontrol af kano og kajak sejlads for tæt på tagrørene og i afmærkede fuglebeskyttelsesområder?
- Hvad med at beskytte skalleslugere og andre fugle i det åbne vand?

I forbindelse med den ”nye” færdselsbekendtgørelse for Arresø, er der lavet en zonerings af søen, der beskriver hvor man må have forskellige former for aktiviteter på vandet. I den forbindelse er der også udlagt markeringsbøjer, der skal markere, hvor tæt på rørskov man som sejlende/roer må komme. Naturstyrelsen får ikke henvendelser om, at disse markeringer ikke overholdes.

Perflourerede stoffer og andre uønskede stoffer

- Har naturstyrelsen og kommunerne ny informationer om målinger af f.eks. PFOS/PFAS i Arresø?

Nej. Det er Regionen, der står for målingerne, som Naturstyrelsen derfor henviser til.

- Er der viden om deponering af affald fra stålvalseværket og andre industrien, hvor nedsvivende regnvand ender i Arresø?

Også her må det være kommuner eller Regionen, der har svaret.

Naturstyrelsen har pt. kun kendskab til sagen omkring Stålvalseværkets affald via dagspressen.

- Hvilke erfaringer har kommunerne fra erfaringsudveksling med Regionen?

Det er et spørgsmål til kommunerne.

Med venlig hilsen
Walter Brusch
Formand for Arresøgruppen.

Halsnæs Kommune: Fraværende

Gribskov Kommune: Vandstand alle vegne fylder meget. Karsemosen har særligt fyldt i den daglige forvaltning, da der er mange sommerhuse i fare for oversvømmelse.

I skrivende stund er flodemålet oversteget med 30 cm.

De kommunale Natura2000-handleplaner kommer i høring ultimo februar. Digerne i Karsemosen er i proces for at blive hævet.

Har efter mødet oplyst, at lokalplan for Ramløse Havn forventes at komme i offentlig høring inden sommerferien.

Hillerød Kommune: Har ikke haft mange henvendelser omkring vandstanden i Arresø. Kommunen har besluttet at der skal separatkloakeres.

Naturcenter Auderød Havn: Den nedslidte Auderød Havn er et emne, som fylder. Ser frem til et samarbejde med Naturstyrelsen om problemet.

Foreningen til Å-gabets Bevarelse: Foreningen arbejder fortsat på at få et toilet i det gamle fiskerleje. Søger om tilladelse til opsamlingsstanke da minirensningsanlæg ikke kunne lade sig gøre. Der er god sommeraktivitet på stedet.

▪ **Naturstyrelsen orienterede om:**

- Naturstyrelsen afholdt offentligt møde i Auderød Havn d. 20. januar 2024 omkring forvaltningsplanen for urørt skov for Arresø. Ca. 10 personer mødte op.
- Naturstyrelsen har opført ny bro i Arresø ved Sonnerup Skov.
- Boardwalk til fugleudkigsplatformen i Å-gabet er fornyet.
- Vandstanden i Arresø er rekordhøj i skrivende stund. Flodemål og styring af vandstand blev drøftet. Se i øvrigt svar til Arresøgruppen ovenfor.

Ved ekstremt høje nedbørsmængder, er muligheden for afstrømning gennem Kanalen i Frederiksværk eneste mulighed med de begrænsninger Kanalens dimension og bygværker sætter. Oplandskommunerne er naturligvis opmærksom på problemet – især i forhold til de udfordringer der er for lodsejere rundt om søen. Naturstyrelsen forventer, at der afholdes møde med

kommunerne om udfordringerne med vandstand og eventuel ændring af driften af stemmeværkerne i Kanalen.

- Dialog om brofaciliteterne i Auderød Havn med Naturcenter Auderød Havn er i gang.
- Der er igen kommet gang i gruppen "Ren Arresø Nu". Det forventes, at der vil blive afholdt en række møder om søen og tilstanden i den kommende tid med henblik på at fastlægge en plan for arbejdet med at forbedre tilstanden.

▪ **Eventuelt**

- Det blev drøftet om Regionen kan bidrage med viden om forureningssager og PFAS problematikken. Regionen kan eventuelt deltage på næste møde og fremlægge sidste nye viden på området.
- Søren informerede om status for processen omkring naturnationalparkerne.

▪ **Dato for kommende møde:**

Torsdag d. 20. februar 2025